

Євген КОТЛЯР

*головний редактор «Вісника Харківської державної академії дизайну і мистецтв»,
кандидат мистецтвознавства, професор*

**НАРОДЖЕНИЙ ТВОРИТИ:
АКАДЕМІЯ В КОЛІ СТОЛІТТЯ.****СЛОВО РЕДАКТОРА З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ**

2021 р. відзначається знаменною датою – річницею заснування Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Хоча історія розвивається в лінійному часі, на різних етапах свого шляху вона замикається в коло: історія світу, історія людини, історія вишу. Що більший цей цикл – рік, декада, сторіччя, то важче сприймати деталі, але більше відкривається ціле: звідки ми вийшли, де стоїмо і куди йдемо, де помилялися, де ризикували й вигравали. Але саме дні роблять рік, роки визначають десятиліття, з окремих фрагментів складається весь пазл. Саме про це ми думали, коли починали йти назустріч ювілею і запрошували наших авторів до створення колективного літопису вищої художньої школи Харкова¹.

Відштовхуючись від метафори Худпрому як серця мистецького життя регіону, ми хотіли крізь різну оптику простежити ті життєдайні канали художніх процесів, окремих шкіл і постатей, які живили це серце, змушуючи його битись у різних історичних і політичних обставинах: вистояти, перебудовуватися, розвиватися й давати нове життя. Тому читач побачить перед собою не звичайний збірник праць, присвячених одному з найстаріших мистецьких вишів України, а своєрідний путівник прокладених маршрутів. Тут є захоплюючі історії, епохальні ретроспективи та камерні сюжети, розповіді про бурхливі офіційні події і людські долі, про дивовижні художні світи й освітню методологію, політичні баталії та побут. Усі вони дають велике розмаїття того, що можна узагальнити одним висловом «сторічне коло життя Академії».

¹ Хочу висловити вдячність багатьом колегам і друзям, які своїми розвідками та матеріалами, організаційною й інформаційною допомогою створили це ювілейне число. Серед інших хочу окремо подякувати доценту кафедри графічного дизайну Валерію Гальченку за постійну самовіддану підтримку нашої спільної справи, за консультації з підготовки числа, за допомогу у створенні фотоальбому літопису ХДАДМ. Також дякую відомому каліграфу, професору Академії класичного мистецтва у Флоренції Олексію Чекалю за створення яскравого та стильного дизайну видання, який став частиною графічного стилю ювілею. Окрема подяка – зберігачі нашого музею ХДАДМ Тетяні Касьяненко за підбір фотоматеріалів з музейної колекції.

Ми відкриваємо наш святковий «Вісник» фотоальбомом, де показуємо це коло через окремі «наскрізні» сюжети: галерею ректорів – керманців художнього вишу, фотолітопис нашої історії, а також архітектурну історію ХДАДМ. Сучасні світлини посвяти студентів, відзняті 1 вересня 2021 р., символізують вихід Академії на своє друге коло, у друге сторіччя.

Перший, академічний розділ складається з наукових статей, присвячених становленню вищої мистецько-дизайнерської освіти в Харкові, яке висвітлене через історію, школи й окремі персоналії. Відкриває його стаття О. Бойчука, яка висвітлює важкий процес переходу вишу до художньо-промислової освіти в 1960-ті рр. Наступний матеріал – В. Гальченка – показує ключову роль ректора Михайла Шапошникова у цьому переході.

Низка статей, що йдуть далі, присвячена окремим школам. Так, Л. Соколюк установлює зв'язок між напрацюваннями знищеної у 1930-ті рр. мистецтвознавчої школи та сучасною генерацією істориків і критиків мистецтва. Т. Павлова показує, що з 1920-х рр. водночас із академічною традицією в Харкові бурхливо розвивався авангард, який мав великий вплив на освітній процес у виші завдяки таким непересічним постатям, як Василь Єрмілов і Борис Косарев. Естафету в колежанки підхоплює В. Чечик, яка розкриває невідомі сторінки сценографічної школи авангардиста Олександра Хвостенка-Хвостова. Доповнює цю панораму сюжет про одного з відомих харківських авангардистів Миколу Калмикова, більш знаного сьогодні як турецький живописець Насі Калмукоглу. Разом зі своїм колегою з Туреччини Ф. Акденізлі В. Чечик намагається дослідити творчість земляка у міжкультурному контексті як яскравий приклад харківського мистецького зарубіжжя.

У несподіваний бік розгортається історія харківської художньої школи в генеалогії трьох київських авторів: А. Будника, Ю. Марченка та М. Селівачова. Перед читачем постає бурхлива і колоритна атмосфера довоєнного міста, в центрі котрого зримо або неявно вимальовується образ Худпрому, з яким було пов'язане життя трьох членів великої родини. Цей матеріал починає низку статей, присвячених видатним постатям мистецтва й дизайну: класику радянської графіки Григорію Бондаренку (стаття О. Шила), відомому сучасному керамісту Володимирі Шаповалову (стаття Т. та А. Зіненко), талановитому харківському дизайнеру Ігорю Остапенку (стаття С. Рибалко). Усі дослідники висвітлюють творчий шлях мистців, їх авторський метод, певну філософію у творчості, коло учнів і місце в мистецькому ландшафті.

Решта публікацій стосується мистецьких доробок харківської школи, зокрема, у вітчизняному графічному дизайні 1960-х рр. (публікація Н. Сбітневої) чи у більш вузькому просторі портретної майстерні кафедри живопису другої третини ХХ ст. Ілюструючи це, Є. Федюн відкриває фонди кафедри живопису ХДАДМ і демонструє унікальне зібрання Академії – навчальні роботи «класичного періоду» радянського мистецтва. Низка статей з цього блока розкриває шляхи становлення деяких кафедр. Одна з них, кафедра реставрації та експертизи творів мистецтва (стаття В. Шуліки), вже набула значний досвід і авторитет у регіоні. Інша, кафедра мультимедійного дизайну (стаття М. Опалева), намагається наздоганяти й навіть випереджати сучасні мистецькі та технологічні тренди. Виходу із замкненого академічного поля у творче життя і професійним контактам присвячено публікацію Т. Іваненко про досвід Міжнародного студентського конкурсу зі шрифту і каліграфії «Pangram», а також статтю Н. Романенко про навчальну співпрацю між харківським та черкаським дизайнерським середовищем двох вишів.

Центральний розділ ювілейного збірника присвячений славетній будівлі Худпрому, спорудженій К. Жуковим у 1913 р. Свого часу вона стала уособленням боротьби за українську ідею в архітектурі, про що пише Максим Розенфельд у своєму історичному екскурсі. Олексій Чекаль переводить цей наратив у іншу площину, демонструючи через свою розробку графічного стилю до 100-річчя ХДАДМ зв'язок між національним мисленням народних мистців, авангардистів і сучасністю. Хоча в «робочих нотатках» О. Чекаля Худпром проходить фоном, він знов виступає на передній план у цілій галереї творів мистців, для яких стає джерелом натхнення. Про це розповідає «журнальна експозиція» Євгена Котляра, котра репрезентує більш як 50 робіт, створених за 70 останніх років і класиками вітчизняного мистецтва, і студентами.

Саме ювілей дозволив включити в цей збірник розділ «Архіви, спогади, есеї». Бо в живому слові голоси Худпрому починають оживляти запилений ландшафт яскравими фарбами, роблять історію більш живою та емоційною. Спогади минулого супроводжуються коментарями та примітками науковців, які роблять оповідане ближчим до нас, знайомлять із сучасниками наших оповідачів, допомагають зануритись у той час. Відкривають розділ спогади засновниці художньо-промислової освіти в Харкові Марії Равєвської-Іванової (1840–1912), підготовлені до публікації Л. Соколюк. Ми дізнаємося про часи

перебування подвижниці за кордоном, знайомства зі світовим мистецтвом і художніми школами, її творчість, педагогічну та громадську діяльність. Безпосередньо нашого вишу стосуються спогади знаного українського живописця-графіка, професора ХХІІ Леоніда Чернова (1915–1990), які дозволяють почути з перших вуст про організацію художньої освіти у виші в 1930–1950-ті рр. Завдяки В. Гальченку і В. Немцовій ми отримали можливість ознайомитись із невеличким фрагментом цього блискучого за літературним стилем рукопису, котрий ми просто зобов'язані надрукувати повністю, бо це наша свята історія, про яку вже ніхто не знає. Не менш яскраві спогади залишив відомий харківський графік, викладач ХДХІ-ХХІІІ Мойсей Фрадкін (1904–1974), з яким була знайома директорка Харківського художнього музею Валентина Мизгіна. Вона показує через свої спогади дивовижне середовище харківської творчої інтелігенції, центром якої був будинок Фрадкіна та його дружини Ольги Кригер. Однак самі спогади М. Фрадкіна 1920-х рр. відкривають читачу несподівано бурхливий контекст тодішнього життя мистецького вишу, де студенти вже чинили опір не академістам, а авангардистам, захищаючись від їхнього «модерністичного» тиску.

Чотири останніх матеріали, що умовно об'єднуються в окремий блок спогадів наших сучасників про батьків та вчителів, показують наших героїв не тільки з професійного боку, а й із людського. Це спогади доньки Сергія Солодовника (1915–1991) Світлани та його учня 1970-х рр. М. Тихонова про видатного мистця та педагога, який зробив великий внесок у харківську школу рисунку. Також об'ємно вимальовується постать колишнього ректора ХХІІІ, відомого графіка та родоначальника мистецької династії Євгена Єгоров (1917–2005) у спогадах М. Лаврікової, сповнених теплотою й емоціями. М. Радомський також згадує свого наставника та вчителя, засновника харківської школи художнього вітражу Олександра Проніна (1934–2002), показуючи історію та сьогодення лабораторії художнього вітражу ХДАДМ і те, «як гартувалося скло» у період становлення цієї школи, у 1980–2000-ні рр.

Ця мозаїчна ретроспектива вписується у столітній контур історії. Але в ньому ще чимало білих плям, які нам доведеться досліджувати вже в другому сторіччі, поважаючи пам'ять про спадщину і відкрито дивлячись у майбутнє.

Vita brevis ars longa. За першим колом настає наступний. Ми творимо історію, яка має пережити нас. Бо народжений творити має мріяти, рухатися й творити. Це наша правда, і це наша сумісна справа.

Фото: Володимир Ск'їп, 2020

НАШІ КЕРМАНІЧІ: РЕКТОРИ ХАРКІВСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ВИШУ*

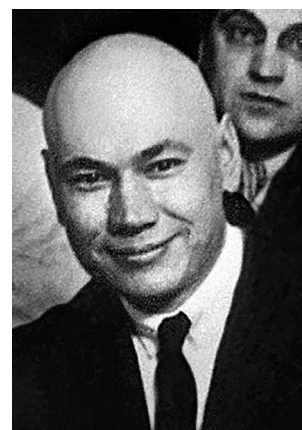
А. М. Левітан
(ректор ХХТ
у 1921–1922 рр.)

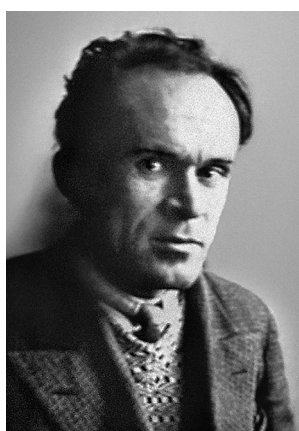
Б. М. Кратко
(ректор ХХТ
у 1922–1925 рр.)

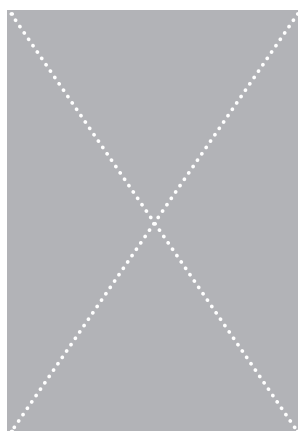
М. Г. Бурачек
(ректор ХХТ
у 1925–1927 рр.)

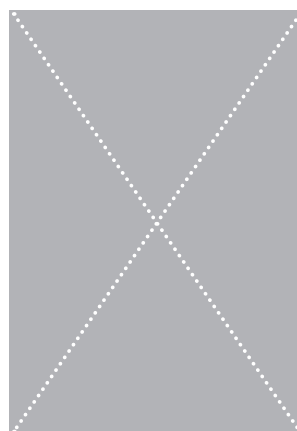
А. М. Комашка
(ректор ХХТ у 1927–1929 рр.
та ХХІ у 1929–1932 рр.)

П. В. Кривень
(ректор ХХІ
у 1932–1934 рр.)

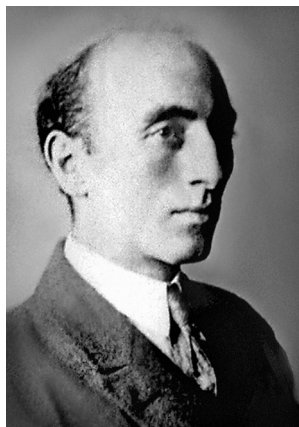
Г. Г. Миронець
(директор ХХТІТ
у 1934–1937 рр.)

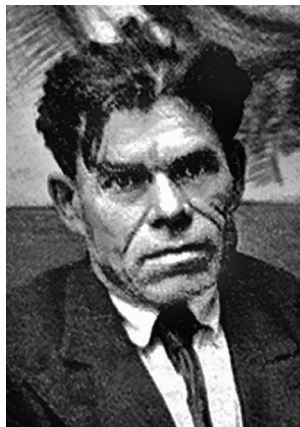
А. Б. Абрамов
(директор ХХТІТ
у 1937–1938 рр.)

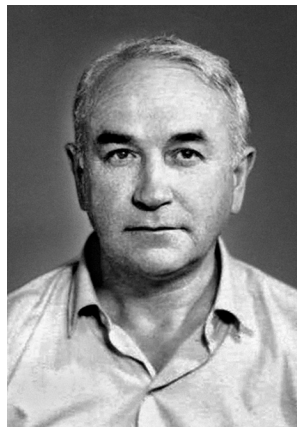
І. Анісімова
(ректор оновленого ХХІ
у 1938–1940 рр.)

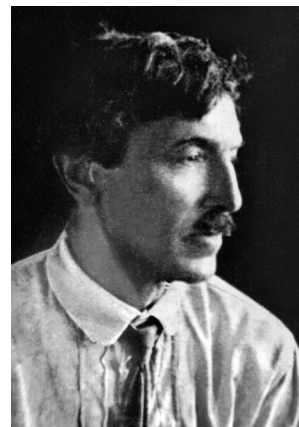
І. Л. Август
(ректор ХХІ
у 1940–1941 рр.)

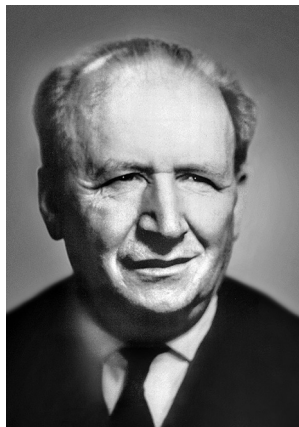
М. Я. Козик
(в.о. ректора НХІ часів окупації
Харкова у 1941–1942 рр.)

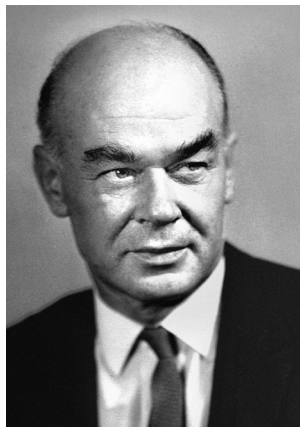
М. І. Зубар
(в.о. ректора НХІ часів окупації
Харкова у 1942–1943 рр.)

О. К. Симонов
(в.о. ректора НХІ у 1943 р.,
ректор ХХІ 1943–1944 рр.)

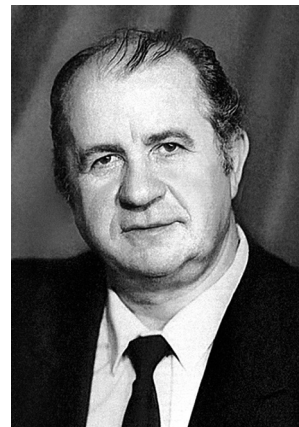
С. Ф. Бесєдін
(ректор ХДХІ
у 1944–1948 рр.)

М. О. Шапошников
(ректор ХДХІ у 1948–1963 рр.
та ХХІІІ у 1963–1972 рр.)

Є. П. Єгоров
(ректор ХХІІІ
у 1972–1985 рр.)

В. І. Торкатюк
(ректор ХХІІІ
у 1985–1999 рр.)

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ:

ХХТ — Харківський художній технікум;

ХХІ — Харківський художній інститут;

ХХТПТ — Харківський художній технікум підвищеного типу [з 1934 по 1938 р. ХХІ не існувало (виш було ліквідовано!); на його місці чотири роки працював ХХТПТ як заклад середньої спеціальної освіти];

ХДХІ — Харківський державний художній інститут;

ХХУ — Харківське художнє училище;

НХІ — Національний художній інститут (назву надано міською управою часів окупації Харкова у 1942–1943 рр.);

ХХІІІ — Харківський художньо-промисловий інститут;

ХДАДМ — Харківська державна академія дизайну і мистецтв.

В. Я. Даниленко
(ректор ХХІІІ з 1999 р.;
ректор ХДАДМ
з 2001 по 2020 р.)

О. В. Соболев
(ректор ХДАДМ з 2021 р.)

* Публікація спирається на дослідження доцента ХДАДМ В. Ю. Гальченка, мистецтвознавців С. І. Нікуленко (доц., канд. мист-ва, Харківська гуманітарно-педагогічна академія) і В. С. Немцовой (доц., канд. мист-ва, вільна дослідниця).
Фотопортрети ректорів – з приватної колекції В. Гальченка

ХДАДМ УПРОДОВЖ СТОРІЧЧЯ: ФОТОЛІТОПИС

*Засновниця систематичної
художньої освіти в Харкові
М. Д. Расьєвська-Іванова
(1840–1912).
Архів ХХМ*

*Фасад будівлі Харківського художнього
училища на вул. Каплунівській, 8
(нині вул. Мистецтва, 8). Споруджено
у 1913 р. за проектом архітектора
К. Жукова за участю архітектора
М. Піскунова. На другому плані –
Каплунівська церква (Різдва Пресвятої
Богородиці). Арх. О. Бекетов (1912).
Фото. Колекція Г. Дерібо*

*Учні та службовці ХХУ разом із провідними педагогами Г. Горєловим, О. Титовим та директором училища
О. Любимовим під стінами закладу. 1915/16 н. р. (Павлова Т., Чечик В. Борис Косарев: 1920-ті роки.
Від малярства до теа-кіно-фото. Київ: Родовід, 2009. 288 с.)*

В КУЛЬТ-ПРОСВЕТ ОТДІЛ Н.К.Р.К.М.

196

Харьковский Художественный Техникум организован Отделом Художественного Образования Укрглавпрофобра в сентябре 1921 г. Он является первым Худ.-учебным заведением ИЗО на Украине, построенным по типу, разработанному Охобра.

Основной задачей Художественного Техникума является подготовка работников изобразительных искусств высшей квалификации по узким специальностям, работников, тесно связанных, как это видно из прилагаемой при систем, с производством и с новой нарождающейся пролетарской культурой. Исходя из этого, Техникум разбит на 4 факультета: Керамический, Живописный, Скульптурный и Архитектурный, выпускающие следующих специалистов: мастера хрустально-стекляного производства, мастера керамической живописи, мастера конструктивной керамики, мастера декоратора, мастера графики, гравюры и литографии, мастера текстильно-красильщика, мастера стеклыной живописи, мастера станково-декоративной живописи, мастера театральной бутафории, мастера художественной ковки, мастера лепщика орнаментов /архитектурная лепка/, мастера резчика древо-обделочника, мастера фигуриста архитектора строителя, Театрального архитектора и архитектора декоратора.

Из указанных здесь факультетов в настоящее время функционируют лишь три, четвертый-же, керамический, остается временно закрытым, ввиду того, что отсутствуют необходимые приспособления, сооружений, материалов и преподавателей-керамиков, не дает возможности производить занятия по этому отделу.

Состав Техникума в настоящее время состоит из 290 учащихся, 19 преподавателей и 11 человек Административного и технического персонала. Учащиеся по социальному своему положению распределяются приблизительно следующим образом: 70% крестьян, 35% служащих, 10% рабочих, и 5% неопред. По факультетно они разбиты так: 85% живописцев, 10% архитекторов и 5% скульпторов. Более узкая специализация еще не проведена, а только начинает намечаться. Это в полне понятно, так как в Техникуме существует только подготовительная группа и первые 2-3 семестра, между тем, как выбор специальностей может быть допущен не ранее, как во втором концентре.

Занятия в Техникуме происходят от 2 часов дня до 8-9 часов вечера, т.е. в то время, когда учащиеся, большинство которых находится на службе, свободны и могут посвятить себя работе в учебных мастерских.

Между тем нормальный ход занятий назвать нельзя по следующим причинам:

- 1/ не достаточный кадр преподавателей и мастеров - руководителей по отдельным специальностям;
- 2/ не достаточность помещения, занятого художественными мастерскими Главполитпросвета, борьба за выселение этих мастерских до сих пор еще ним чему не привила. Мастерские продолжают занимать место в помещении Техникума, не производя, однако, никакой работы/;
- 3/ не достаточное количество, апарой и полное отсутствие необходимых материалов и инструментов;
- 4/ не достаточное количество денежных знаков отпускаемых Техникуму /на декабрь месяц ассигновано 20.000.000 руб., до сих пор еще не выданные/;

У. С. С. Р.
Н. К. П.
ХАРЬКОВСКИЙ
Художественный
ТЕХНИКУМ

Март 29 дня 1922 г.
№ 338
г. Харьков.
Каплуновская ул. д. № 8.

189

Администрация и Профессоры

1. Левитан А. М. ректор и маляр на архитектур.
2. Кокець А. А. проректор и проф. прив. фр. бывш. куд.
3. Прохоров С. М. Декан прив. фр. и проф. бывш. куд.
4. Дмитриев В. А. Декан архитектур. фр. и проф. арх. фр.
5. Голос А. А. Декан скульптур. фр. и проф. скульптур.
6. Гусинев В. П. проф. архитектур. фр. и проф. живописи на жив. фр.
7. Траценко В. П. " " " " " " " "
8. Величко П. В. " " " " " " " "
9. Молодин " " " " " " " "
10. Терноров " скульптур.
11. Майзель " живописи.
12. Подворовский В. П. проф. архитектур. фр.
13. Сенигер " высш. матем.
14. Николаев Н. Д. " переводчик на жив. и архитектур. фр.
15. Бабинский М. С. " скульптур. фр.
16. Козлов А. Г. " прив. фр.
17. Федоров М. С. " " " "
18. Пестриков М. П. " " " " " " " " " " " "
19. Костов А. В. " декоратив. фр.
20. Шаронов М. А. " прив. фр.
21. Эйнер А. П. " стилизации и графики.
22. Ермилов В. Д. " графики.
23. Туркентов " детские.
24. Козданов " сац. и кон. мисс.
25. Воровцов В. П. проф. анатомия.

Ректор А. Левитан

Професор С. М. Прохоров зі студентами ХХТ. 1920-ті. Музей ХДАДМ

*Майстерня М. А. Шаронова. 1920-ті.
Музей ХДАДМ*

*Професори М. Бурачек, О. Кокель, І. Севера (у середині другого ряду)
серед студентів ХХТ. 1927. Музей ХДАДМ*

*Викладачі ХХІ В. Єрмілов, О. Хвостенко-Хвостов, І. Падалка. 1932.
Музей ХДАДМ*

*Графічна майстерня ХХІ. На першому плані:
О. Маренков, І. Падалка, В. Єрмілов. 1930. Архів ХХМ*

Студенти ХХІ кінця 1930-х. Музей ХДАДМ

572

ПРОТОКОЛ Ч.26.

Засідання Комітету Харківського Художнього Технікуму 5/VII-1926р

ПРИСУТНІ: ЖУКОВ, ПРОХОРОВ, КОКЕЛЬ, СИМОНОВ, БУРАЧЕК, СТУДЕНТИ: КОСОЛАПОВ,
МЕРКУЛОВ.

ОЛУХАЛИ:

ПОСТАНОВИЛИ:

1. Прийом в Х.Х.Т.у 26/27 академ.році.

2. Відпуск Ректору та Зав. навчальн. частиною.

3. Про переформування Харківського Художнього Технікуму у Політехнікум та продовження курсу навчання до 4-х років.

4. Про відкриття педагогічного відділу при Х.Х.Т.

1. Роботу прийомочної Комісії-распочати з 16 СЕРПНЯ. Вступні іспити з 25-го СЕРПНЯ по 10-Вересня. Заяви про вступ в Х.Х.Т.з 1-го Липня по 14 СЕРПНЯ.

2. Рахувати відпуск Зав.навчальн. частиною з 12-липня по 12 СЕРПНЯ, Ректору з 25 Липня по 25 СЕРПНЯ. В відсутність Ректора його обов'язки скласти на Зав.учбов. частині. З 25 Липня по 12 серпня, під час відсутності і Ректора і Зав.учбов. част., обов'язки Ректора покласти на Зав.господ. частиною.

3. Рахувати необхідним відкриття 4-го курсу на Малиарським, Скульптурним та Архітект. факульт-х Х.Х.Т.з 26-27 навч.р., при умові обов'язкового дообавлення асигнувань по кошторису. У випадку коли в таких асигнуваннях буде відмовлено, 4-й курс може бути відкритий з 15 Вересня біжучого року на Скульптурном і Малиарському відділах, тим-часово можуть обслуговуватись наявним складом керівників, з дообавлінням на їх нагрузки. Що торкається до Архітектур. відділу то 4-й курс з Вересня б.р. може бути відкритий лише при обов'язковім прийомі ще 2-х викладачів по проектуванню, бо наявний склад перегружений роботою на перших 3-х курсах.

4. Рахувати що педагогічний відділ улаштовується як особистий відділ; спеціалізація по самій педагогіці починається з 2-го курсу і ведеться на протязі 2,3 та 4-го курсу. Комітет рахує, що педагогічний відділ може бути відкритий з Жовтня 1926 р., при чому студенти змогли б по їх бажанню перейти з 2-го курсу Скульптурної, Графічної Станкової, Декоративної та Театрально-Декоративної майстерень, не має певності, що до цього терміну буде вироблений учбовий план та можуть бути запрошені спеціалісти-викладачі нового відділу. Тому Комітет більш правдивим рахує установити, що педагогічний відділ почне роботу з майбутнього навчального року. Таким чином на розробку учбового плану та програму, а також і на другі підготовчі роботи буде в запасі цілий рік.

ГОЛОВА КОМІТЕТУ БУРАЧЕК.

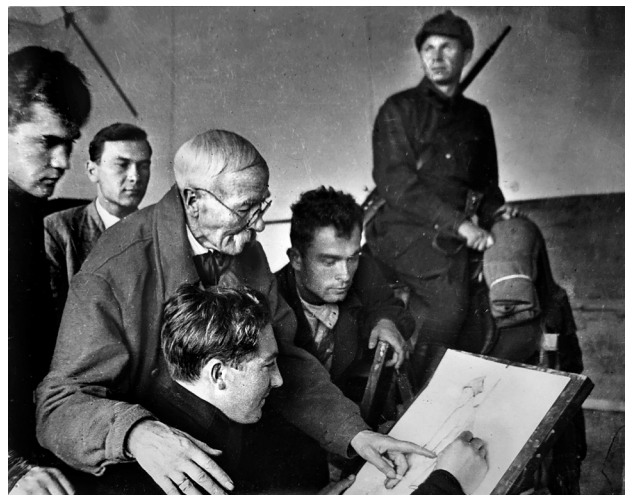
Протокол засідання Комітету ХХТ від 5 липня 1926, що відбулося за присутності К. Жукова, С. Прохорова, О. Кокеля, О. Симонова, М. Бурачека, студентів Косолапова і Меркулова, де були визначені пропозиції щодо переформатування ХХТ у Політехнікум, щодо продовження терміну навчання до чотирьох років та пропозиція відкриття педагогічного відділення. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (Київ)

Викладачі ХХІ. У першому ряду: Л. Блох, невідома, О. Хвостенко-Хвостов, А. Комашка (ректор), М. Шаронов, І. Бойченко. У другому ряду стоять: О. Кокель, О. Симонов, К. Жуков, С. Прохоров, Р. Кутенов. 1932. Архів ХХМ

Студенти-архітектори ХХІ та їхні викладачі. Серед присутніх: професор К. Жуков (у центрі першого ряду) і викладач Г. Яновицький. 1930. Музей ХДАДМ

Репетиція спортивно-акробатичної фігури, яку виконують студенти ХХІ, напередодні травневих свят. 1934. Архів родини художника С. Солодовника

Академік М. Самокиш зі студентами майстерні батально-історичного живопису. 1938. Архів ХХМ

Професорсько-викладацький склад ХДХІ на чолі з ректором М. О. Шапошниковим. Червень 1953.
Приватний архів О. Сенькіної

Хол другого поверху ХДХІ – царина кафедри живопису та кафедри рисунку. 1953.
Приватний архів О. Сенькіної

На заняттях з рисунку в перші післявоєнні роки. Кінець 1950-х. Архів родини художника П. Дадики

Випускники й викладачі ХДХІ (червень 1953). Верхній ряд: А. Землін, В. Победін, В. Малаштан. Середній ряд: М. Работягов, невідомий, І. Бондарев, М. Бутенко, Є. Штаєрман, Є. Полонський, І. Бородай, Є. Сенькін, Ю. Чаленко, М. Богославець, І. Губський, О. Хмельницький. На передньому плані (викладачі): Л. М. Винокуров, І. В. Потеряєв, О. О. Кокель, В. П. Селезньов. Музей ХДАДМ

Студенти ХДХІ спеціалізації «Графіка» випуску 1959 р. Стоять (зліва направо): Д. Котинін, С. Ремчуков, Є. Безкокетов, П. Дадики, невідомий. Сидять: М. Лукін, В. Ваганов, В. Гольба. Архів родини художника П. Дадики

Ректор інституту М. Шапошников і дипломник О. Хмельницький. 1952/53 н. р. Музей ХДАДМ

Молоді викладачі Л. Чернов і Є. Єгоров (у центрі) серед студентів-живописців випускного курсу. 1952. Музей ХДАДМ

Професор С. Ф. Бесєдін на заняттях з рисунку. 1950-ті. Музей ХДАДМ

ХАРЬКОВСКИЙ ~~ХУДОЖЕСТВЕННО-ПРОМЫШЛЕННЫЙ~~ ИНСТИТУТ

ИМЕЕТ СЛЕДУЮЩИЕ ФАКУЛЬТЕТЫ:

ФАКУЛЬТЕТ ХУДОЖЕСТВЕННОГО КОНСТРУИРОВАНИЯ И ОФОРМЛЕНИЯ
ПРОМЫШЛЕННОЙ ПРОДУКЦИИ

Имеет следующие отделения:

1. Художественного конструирования.

Специальность - художественное конструирование промышленной продукции.

Квалификация - Художник -конструктор.

2. Художественное оформление промышленной продукции.

Специальность - художественное оформление промышленной продукции.

3. Художественное конструирование изделий бытового назначения.

Специальность - художественное конструирование промышленной продукции

Квалификация - художник -конструктор

ФАКУЛЬТЕТ ДЕКОРАТИВНО-ОФОРМИТЕЛЬСКИХ
ИСКУССТВ

Имеет следующие отделения:

1. Оформление городов, промышленных и гражданских зданий

Специальность -художественно-декоративное искусство

Квалификация - художник - оформитель.

2. Декоративно-оформительское/оформление выставок, спектаклей, массовых празднеств, наглядной политической пропаганды и т.д./

Специальность - художественно-декоративное искусство

Квалификация - художник-оформитель.

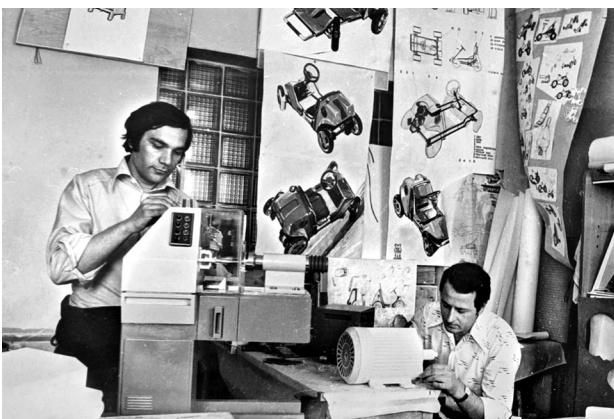
Срок обучения на дневном отделении 5 лет,
~~на вечернем - 6 лет.~~ на вечернем - 6 лет.

Хол другого поверху адміністративного корпусу ХХІІІ. На передньому плані викладачі: Л. Чернов, О. Хмельницький, М. Гнойовий. Фото: Г. Дрюков. 1973. Архів кафедри графічного дизайну

Професорсько-викладацький склад ХХІІІ, члени ДЕК і випускники кафедри художнього конструювання 1974 р. У першому ряду стоять: Ю. Старостенко, Я. Кондратенко, Є. Єгоров, Л. Кудинцова, А. Кроткевич, невідомий, Н. Гогоберідзе, В. Лукашов, В. Пінчук, С. Солодовник, В. Шаламов. Фото: Г. Дрюков. Музей ХДАДМ

Робота над дипломними проєктами на кафедрі художнього конструювання. 1978. Фото: О. Сурков. Музей ХДАДМ

Заняття в майстерні декоративного розпису. 1978. Музей ХДАДМ

*Професорсько-викладацький склад ХХІІІ, члени ДЕК і випускники дизайнерських спеціалізацій
на чолі з ректором Є. Єгоровим. 1976. Фото: Г. Дрюков. Музей ХДАДМ*

Міжнародний проєктно-творчий семінар «Інтердизайн '77» у ХХІІІ. Присутні (зліва направо): Д. Рид, Ю. Соловйов, Є. Єгоров, В. Лукашев, В. Кравцов. 1977. Музей ХДАДМ

Проектно-творча група №5 семінару «Інтердизайн '77» у ХХІІІ. Присутні (зліва направо): Ф. Гьолінг (ФРН), В. Андреев (СРСР), перекладачка, Р. Фасте (США), Ю. Каплонський (СРСР), А. Грассі (Італія), О. Бойчук (СРСР). 1977. Музей ХДАДМ

Колективне пам'ятне фото з нагоди 25-річчя заснування факультету «Промислове мистецтво». Присутні: викладачі, студенти та колишні випускники Харківського художньо-промислового інституту на чолі з ректором ХХІІІ професором В. Торкатюком. Листопад 1988. Фото: О. Сурков. Музей ХДАДМ

Майстерня живопису ХХІІІ. 1993. Музей ХДАДМ

Студентська практика на літній базі ХХІІІ (бувши дача В. Г. Короленка) у с. Хатки, Полтавська обл. 1993. Приватний архів С. Узких

Державна акредитаційна комісія

03057, м.Київ, вул. Металістів, 7А
тел/факс 241-76-67

12.07.2001 № 392DAK

На № _____ від _____

Витяг з рішення Державної акредитаційної комісії від 4 липня 2001 року. Протокол № 34

1. Про зміну статусу та назв вищих навчальних закладів

Внести пропозицію Міністерства освіти і науки України до Кабінету Міністрів України щодо надання:

Харківському художньо-промислового інституту статусу академії та зміни його назви на Харківську державну академію дизайну і мистецтв.

Відповідальний секретар ДАК

Т.Є. Гайдукевич

Перегляд семестрових робіт з рисунку викладачами ХДАДМ. 2005. Фото: О. Сурков. Музей ХДАДМ

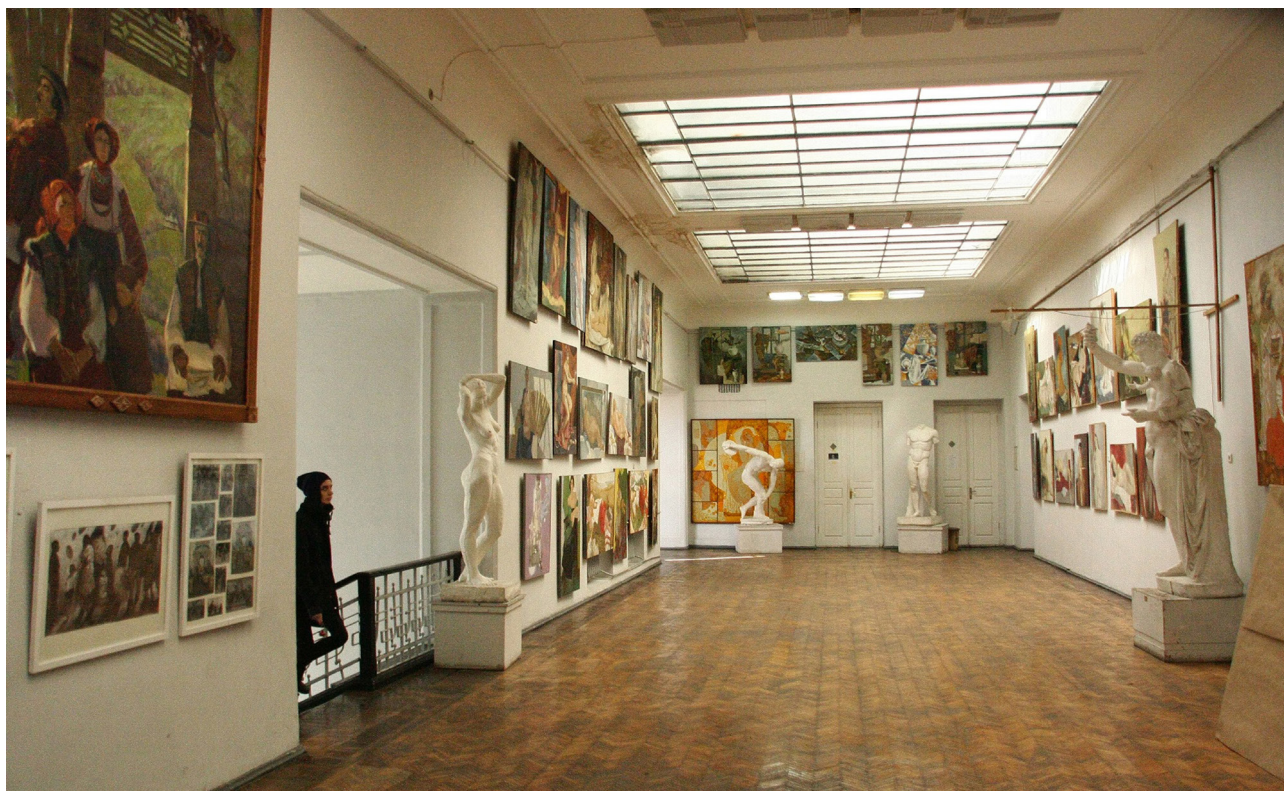
*Перегляд на кафедрі скульптури. 2018.
Фото: О. Сурков*

Перегляд семестрових робіт кафедри живопису. 2015. Фото: О. Сурков

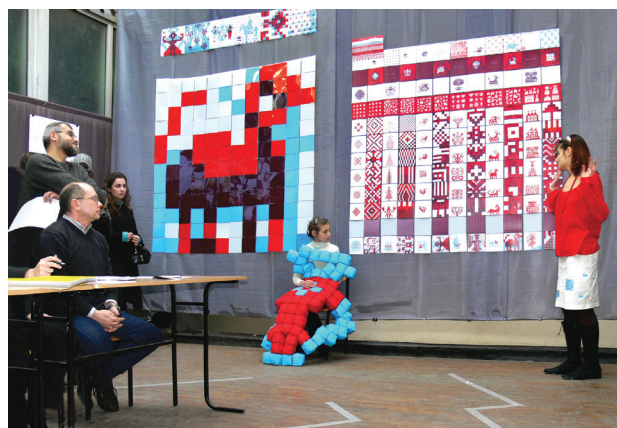
*Захист дипломного
проекту на кафедрі
монументального живопису.
2013. Фото: Є. Котляр*

Хол другого поверху адміністративного корпусу ХДАДМ (ліве крило). 2015. Фото: А. Сурков

Виставка «4-й Блок». ХДАДМ. 2003. Архів кафедри ГД

Захист дипломного проекту на кафедрі графічного дизайну. 2008. Архів кафедри ГД

Відкриття виставки Міжнародного студентського конкурсу зі шрифту і каліграфії «Pangram». Галерея ХДАДМ. 2019. Архів кафедри ГД

Захист дипломного проекту на кафедрі дизайну тканин та одягу. Галерея ХДАДМ. 2021. Архів кафедри ДТО

Хол другого поверху адміністративного корпусу ХДАДМ (праве крило). 2015. Фото: А. Сурков

Засідання спеціалізованої вченої ради із захисту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства у бібліотеці ХДАДМ. 2019. Фото: Є. Котляр

Засідання разової спеціалізованої вченої ради із захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії (Ph.D) в дистанційному режимі. ХДАДМ. 2021. Фото: Є. Котляр

АРХІТЕКТУРНА ІСТОРІЯ ХДАДМ: РОЗБУДОВА ВИШУ

1

1. Адміністративно-навчальний корпус ХДАДМ (1-й корпус). 1913. Проект – К. Жуков (1873–1940); креслення і будівництво – М. Піскунов (1867–1917). Стиль – український модерн. Уособлює рух національного українського відродження і символізує початок державної художньої освіти у Харкові.

2. Навчально-лабораторний корпус ХДАДМ (2-й корпус). 1968. Проект – В. Ліфшиць (1924–2013). Стиль – радянський модернізм. Споруджений після трансформації художнього інституту в художньо-промисловий (ХХПІ, 1963).

Архітектура двох будівель стилістично та символічно поєднує дві навчально-творчі гілки Худпрому – художню і промислову, мистецтво і дизайн.

2

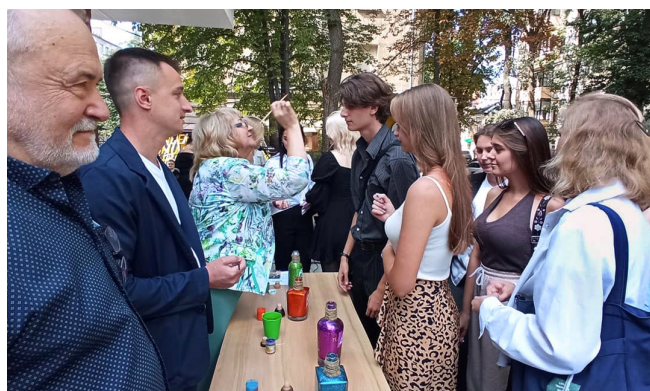

3. Навчальний корпус ХДАДМ (3-й корпус). 1991. Автора проекту поки не встановлено. Стил ь – пізній модернізм із пластикою необруталізму. Споруджений у складні часи «перебудови». Символізує кінець радянських часів і початок нової доби Незалежності України. Будувався з кінця 1980-х на основі проекту, що був розроблений у 1970-ті рр. Враховуючи складні часи, у допомогу будівельникам залучали майже весь колектив вишу. Цей корпус на 6000 м² удвічі збільшив виробничу і навчальну базу інституту. Завдяки цьому виш отримав можливість активно розвиватися аж до теперішнього часу.

*Професорсько-викладацький склад ХДАДМ на чолі з ректором В. Даниленком.
На сходах третього навчального корпусу. 2017. Фото: О. Сурков*

1 вересня 2021 у ХДАДМ, ювілейний прийом студентів до закладу. Урочисте привітання з початком навчання в Академії від ректора О. Соболєва та всього керівництва вишу. Посвята першокурсників у студенти деканами чотирьох факультетів ХДАДМ. Фото: О. Сурков